

метою підтримання макроекономічної і макросоціальної рівноваги та використання державою податків для проведення економічної політики. Важливість цих складових настільки вагома, що фіскальна політика, залишаючись сьогодні основною ланкою економічної політики, зумовила появу в своєму складі фактично самостійної політики – податкової політики. Її місце і роль у структурі інструментів державного регулювання детермінується станом економічної системи та формами державного устрою [1].

Література:

1. Варналій З. С. Податкова політика України: проблеми та перспективи інституційного забезпечення. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Економічні науки, 2010. Вип. 3. С. 913. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkpnuen_2010_3_3.
2. Крисоватий А. Оподаткування багатства: виклики для України. Журнал європейської економіки, 2015. Т. 14, № 2. С. 183-204. URL:: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/>
3. Миколаєць А.П. Податковий контроль: теоретичні засади і практика застосування в умовах реформування економіки України Державне управління: удосконалення та розвиток, 2016. №12. С.76
4. Ясько І. В. Принципи оподаткування. Вісник національного університету «Львівська політехніка». Серія: юридичні науки. 2015. № 824. С. 135-139.

Валігура Володимир, Нецадименко Інна

Тернопільський національний економічний університет

АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ПЕРЕМІЩЕННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ, ТОВАРІВ ТА ОФОРМЛЕННЯ МИТНИХ ДЕКЛАРАЦІЙ В УКРАЇНІ

Переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення, громадян в залежності від виду транспорту (автомобільний, водний, залізничний, повітряний тощо) має свою специфіку, яка обумовлена засобом переміщення, способом переміщення, кількістю митних формальностей та дій, які виконуються при митному контролі та митному оформленні.

Розглянемо статистику Державної фіскальної служби України щодо пропуску через митний кордон різних видів транспорту у 2014 – 2018 рр.

У 2014 р. через митний кордон України було пропущено 17342,9 тис. од. автомобільного транспорту. У 2015 році цей показник знаходився

приблизно на такому ж рівні, а у 2016 – 2017 рр. зріс до рівня 18515,7 та 18888,1 тис. од. відповідно. 2018 рік ознаменувався спадом аналізованого показника до рівня 18006,3 тис. од. Вважаємо, що такі коливання не є істотними і пов'язані з економічною кон'юнктурою та диверсифікацією видів транспорту. Натомість за аналізований період спостерігається загальна тенденція до зниження чисельності переміщення залізничних вагонів через митний кордон України [1].

Чисельність переміщення через митний кордон України морських та річкових суден у 2014 – 2018 рр. має спадну тенденцію. Так, якщо у 2014 р. через митний кордон було переміщено 19400 морських суден, то у 2018 – 15300. Річкових суден у згаданих роках було переміщено 21700 та 16300 одиниць відповідно. Такі тенденції не останнім чином пов'язані із втратою частини ділянки державного кордону в АР Крим та безпосередньо частини морських суден, які знаходились на півострові.

Поряд із цим спостерігається тенденція щодо зростання ролі повітряного транспорту у міжнародних перевезеннях України. Так, якщо у 2014 р. через митний кордон було переміщено 101600 повітряних суден, то у 2018 р. даний показник становив 134700 одиниць.

Динаміка оформлення енергоносіїв, які переміщуються трубопроводами та лініями електропередачі не має стійкої тенденції. Так, обсяги оформлення товарів, що переміщуються трубопроводами у 2015 р. різко знизилась з 71,9 млн. тон до 30 млн. тон., а починаючи з 2016 р. аналізований показник підвищився до рівня 96 млн. тон і до 2018 р. незначно зріс. Натомість показник оформлення електроенергії у 2015 р. навпаки різко підвищився, а у 2016 – 2018 рр. впав [1].

Розглянемо показники переміщення через митний кордон України товарів та транспортних засобів за ділянками кордону (табл. 1).

З представленої таблиці видно, що кількість пропущених транспортних засобів через митний кордон України з країнами ЄС більший ніж з країнами СНД, Причому динаміка за досліджуваний період не зазнала істотних змін. Натомість обсяг пропуску товарів через митний кордон України з країнами СНД істотно перевищує аналогічний показник з країнами ЄС. Однак спостерігається ситуація зниження рівня пропуску товарів з країнами СНД при збереженні сталого рівня з країнами ЄС. Так, якщо у 2014 р. з країнами СНД обсяг пропуску товарів становив 108,44 млн. тон, то у 2018 р. він знизився до 80,36 млн. тон.

Таблиця 1

Окремі показники спеціальної митної статистики переміщення через митний кордон України товарів та транспортних засобів за ділянками кордону за період 2014-2018 років

Суміжна країна / ділянка митного кордону України	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік
Пропущено транспортних засобів, млн. од.:					
Польща	6,99	7,50	7,65	7,40	6,49
Словаччина	1,44	1,51	1,49	1,28	1,21
Угорщина	2,06	2,11	2,50	2,71	2,42
Румунія	1,00	1,24	1,49	1,44	1,52
Всього кордон з країнами ЄС:	11,50	12,36	13,13	12,83	11,65
Російська Федерація	5,46	3,99	3,74	4,07	3,89
Білорусь	1,86	1,85	1,85	2,18	2,51
Республіка Молдова	2,49	2,57	2,77	2,96	2,96
Всього кордон з країнами СНД:	9,81	8,41	8,36	9,21	9,36
Через морські пункти пропуску	0,27	0,07	0,08	0,08	0,08
Через авіаційні пункти пропуску	0,10	0,09	0,10	0,12	0,13
Пропущено товарів, млн. тон:					
Польща	20,84	21,46	20,56	22,29	21,32
Словаччина	17,26	20,24	17,17	17,66	17,59
Угорщина	6,34	5,13	5,24	6,26	5,95
Румунія	4,08	4,52	5,01	4,45	3,90
Всього кордон з країнами ЄС:	48,52	51,34	47,98	50,67	48,76
Російська Федерація	85,06	63,29	51,05	55,48	51,62
Білорусь	13,90	15,38	17,78	21,08	19,52
Республіка Молдова	9,49	8,50	7,57	9,06	9,23
Всього кордон з країнами СНД:	108,44	87,17	76,41	85,62	80,36
Через морські пункти пропуску	140,89	133,24	130,33	126,49	175,89
Через авіаційні пункти пропуску	0,12	0,04	0,19	0,04	0,06

Джерело: [2].

Розглянемо показники декларування митницями ДФС в Україні. У 2014 – 2018 рр. У 2014 році було оформлено 3113,4 тис. митних декларацій форми МД-2. У 2015 – 2016 рр. цей показник знизився до рівня 2791,2 тис. та 3088,0 тис. шт. відповідно, а починаючи із 2017 р. кількість оформлених митних декларацій перевищила базовий показник 2014 р. та становила 3569,4 тис. у 2017 р. та 3953,2 тис. у 2018 р. Левова частка оформлених митних декларацій припадає на імпорт Так у 2018 р. з 3953,2 тис. шт. декларацій 2472,2 тис. шт. були оформлені на імпорт. Істотно зросла кількість електронних митних декларацій. Якщо у 2014 р. їх було оформлено 2680,8 тис. шт., то у 2018 р. – 3746,9 тис. шт. [3].

Таким чином, можна стверджувати, що показники оформлення митних декларацій в Україні у 2014 – 2018 рр. мають зростаючу тенденцію, що свідчить про поживлення зовнішньо-торговельного обороту та спрощення митних формальностей.

Література:

1. Окремі показники спеціальної митної статистики переміщення транспортних засобів через митний кордон України. URL: http://sfs.gov.ua/mytna_statystyka/richni_pokaznyky/322680.html
2. Окремі показники спеціальної митної статистики переміщення через митний кордон України товарів та транспортних засобів за ділянками кордону за період 2014-2018 років/ URL: http://sfs.gov.ua/mytna_statystyka/richni_pokaznyky/322680.html
3. Окремі показники спеціальної митної статистики декларування за період 2014-2018 років/ URL: http://sfs.gov.ua/mytna_statystyka/richni_pokaznyky/322680.html

Вознович Дарія

*Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: канд. екон. наук, доцент Валігура В. А.*

ОСОБЛИВОСТІ ПРЕФЕРЕНЦІЙНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В МИТНІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ

Митні пільги виступають інструментом тарифного регулювання. Відповідно до чинного вітчизняного законодавства визначено наступну сутність митної пільги, яке полягає у наступному, зокрема митні пільги – це встановлене законодавством звільнення (повне або часткове) осіб, що переміщують через митний кордон товари або інші предмети, від митних платежів. Митні пільги також визначаються як встановлені на умовах взаємності або в односторонньому порядку пільги щодо переміщуваних через митний кордон товарів у вигляді повернення раніше сплаченого мита, звільнення від сплати мита, зниження ставки мита, встановлення квот на преференційне ввезення (вивезення) товарів. Прийнято розрізняти митні пільги та митні тарифні пільги.

Особливістю митних пільг є те, що вони не носять індивідуального характеру, а надаються лише відповідно до прийнятого закону. Підставою для надання митних пільг може бути або належність особи до осіб, які мають на це право згідно зі своїм правовим статусом (представники іноземних держав та їх співробітники і інші іноземні особи), або факт